

לפי יולדת למקוטעין ושפורה גרם או לא לכך סברו דהוי ספק דרינא והדין עם המחוץ הנה לא כן הוא חדא כאן כיון דניסן רוב התודש הוי איכ' בזה הוי רובא ככולה ולא בעינן שפורה רק בכסלו לבר וי"ל דדוקא בתרי שפורה מ"ל לכמה פוס' דאין אומרים בט' שפורה גרם אבל חד שיפורה י"ל דמדומים דאמרינן שיפורה גרם ועוד בזה נשתנו הטבעים ואנו רואים כמה וכמה כשרות שיוולדות בבן ט' ובשפורה. ועוד אף אם הוי ספק כיון דהוא אי' לברר זה כיון דעכ"פ מודה דבא עלי' איכ' רוב בעילות תולין בבעל והוי היא טוענת ברי והוא שמא אם שפורה גרם או לא איכ' כיון דהוי רוב מסייע לברי ושמא מוציאין ממון, גם בלא"ה זה דומה ממש לדין משארסחני נאנסתי דגובית כתובתה אף דהוי ספק על עיקר החיוב מ"מ כיון דהוי חוקה בהדי' אמרינן ברי ושמא ברי עדיף עיין כתובות (ד"כ) ובי"ש אהע"ז סי' ס"ח איכ' הני' הוי לה תוקת כשרות בהדי ברי ושמא וברי עדיף ובפרט דכאן עדיף דמסייע הרוב לחוקה ודאי ברי עדיף וחייב ליתן הכתב להאשה בלי ספק ועוד הרי בלא"ה מדינא חייב בהנקה הוא אף בלי הכתב איכ' כיון דחייב אף בלי הכתב מהני טעמי הגז' ודאי דחייב להחזיר הכתב להאשה בלי ספק: סי' כ"ג. ע"ד שאלתם ע"ד האשה הנה משפטה כן הוא שהולד הוזה שהיא מעוברת והבעל אומר שהוא פירש ממנה זמן רב כשעור ט' חדשים או הולד ממזר דהאב נאמן על הולד לעשותו ממזר ולא בעינן בזה יביח כיון דראו ממנה כמה דברים מכוערים לכך אם אומר שפירש ממנה ערך ט' חדשים מזמן פרישתו עד הלידה היא הולד ממזר ודאי יותר הילדים דאף דהיא פרוצה ביותר ולא שייך בה רוב בעילות תולין בבעלה מ"מ היא נאמנת על בני' שהם כשרים כיון דאין הבעל מכחיש, ונדון היא גופה הנה עבור עדי כיעור וקלא דלא פסיק אין מוציאין מבעלה אם יש לה בני' זה הוי אליבא דכ"ע בכלל הני' לסיבותא אין מוציאין מבעלה אבל כאן שהבעל אומר שהוא פרוש ממנה ונתעברה איכ' ידוע לו שזינתה ודאי חייב להוציאה ואף שחושש שהמיר דתה מה לו בכך אין אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך חיכא דהוא פשע ומכ"ש בזה דמי יכריחנה להמיר ואם

סימן י"ז. במ"ש בש"ע סי' ג' סעיף ד' ושאר כהן בחוקת אביו עיין בי"ש סקיד' מ"ש בשם הר"ן והה"מ והרשב"א דתרי ותרי סד"ר ומה"ת אוקמא אתוקה והוי סד"ר לענין תרומה דרבנן ולא לענין תרומה דאורייתא ושאלני הרב מ"ה אלישע אהרן דהרי בב"י מביא לשון הר"ן וכתב דאפשר לומר דלא החמירו רבנן רק בא"א או בעבודה אבל בתרומה לא החמירו ואין כתב הבי"ש בשמן להיטות והשבתי שלא עיין בהר"ן עצמו כי בהר"ן שם סיים שאין גראה רק לתרומה דאורייתא אסור וסיים וכן דעת הרשב"א ויפה כתב הבי"ש בשמו ומה דקשה לי על סברא הנ"ל דלא החמירו רק בא"א מהש"ס דיבמות דל"א דמסיק דגם בספק גרושין חולצת ולא מתייבמת בתרי ותרי והכי קי"ל ואיכ' מוכח דגם ביבמה לשוק דהוי רק לאו נמי הוי תרי ותרי ספקא ואסורה מדרבנן והרי תרומה אסורה דהוי במיתה עיין בתשובה בחבורי' לאה"ע מהד"ג הל' יבום סי' קנ"ז הבאתי מזה דאי' לדעת מהרי"ט ח"א סי' מ"ב עי"ש דמחזיקין מאיסור א"א ליבמה לשוק עי"ש:

סי' י"ח. במ"ש בש"ע סי' ד' סעיף כ"ז ארוסה שנתעברה וכו' הנה בחי' לש"ע סי' קע"ז כתבתי ד"ל דגם במשודך הדין כן אך שם נסתמתי בארוסה גופא י"ל דהיינו דוקא אם אפשר לומר שטב"ל' לנדתה דאז י"ל דנהי דכלה בלא ברכה אסורה כנדה לא משמע לאינשי איסורא בהכי לכך לא חיישינן לשמא זינתה עם אחרים אבל בזה"ו שכל הסוגות אין חוששין לסבול איכ' כיון דלארוס נמי היא באיסורא י"ל דנחשדת נמי מאחרים וכמו בפנ"י שחוששין כן:

סי' י"ט. מ"ה ששאל בדין אשה שהלכה טבילה ביום יו"ד ניסן וילדה ב' כסלו האשה נתגרשה י"ז סיון ונתן לה כתב שאם תלד בן זי"ן או בן ט' יתן שכר הנקה כך וכך כי בשעת הגט טענה שהיא מעוברת והוא אמר כי לא ממנו הוא רק הרה לזנונים ולכן השלישו הכתב על אופן ההוא ועתה הוא צועק שמירד ניסן עד ב' כסלו אינו לא בן ז' ולא בן ט' והיא צועקת שמעולם לא ידעה איש רק מבעלה. הנה כבר ראה הסלונתא אם ביולדת

ואם תכיר מה לו בכך ואף שיהי גנאי לבניו חליה לו לעשות איסור עבור כך ויכול לגרשה בע"כ בנט רק שלא יהי נגד דינא דמלכותא ודיל ואם רוצה שלא לגרשה רק שאומר שלא ידור עמה רק יזונה ע"י שלישי והיא תדור בבית אחר רשאי כמ"ש בסי' ק"יז כן משפטם: **סי' כ"א. שא'** מהרב אלכסנדר שמואל באחד שנשא אשה י"ח מנחם תר"ט

וילדה ב"סו בשבט והבעל לא עשה מזה שלא וקראו לו לסי' והיא לו כבת לקראו לה שם. תמה אני עליו ש"ע לפניו מפורש בסי' ד' דיולדת לשבעה יולדת למקטעין ושיפורה גרם וא"כ יתכן להיות דהוא ממנו ממש ומה הרעש הזה ואף אם הילדה גדולה כבת תשעה אין זה ראוי לזנות דלא כתבו הפוסקים סי' זה ומשה רבינו נולד לשבעה ויש במדרש דקולו כנער ושכיחי בני שבעה דהוי גדולים כבני ט' ויש בן ט' דקטן כבן שבעה ולכן לא מבעיא אם הבעל אומר שלא הרגיש בעת הגשואין אם היא מעוברת א"כ ודאי הוין עמו ויש לתלות דממנו הוא ואף באם אומר שבשעת נשואין הרגיש שהיא מעוברת אינו נאמן בזה"ל לבטל חריג לגרשה בע"כ כמ"ש בסי' קע"ז. ואם אמנם שם יש חולקין היינו אם הוי איסור דאורייתא לדור עמה וחריג הוי רק דרבנן לדעת כמה לכך ס"ל דנאמן דאיך מכח איסור דרבנן נכופ' אותו לעשות איסור תורה אבל מעוברת ומניקת חברו דרבנן ודאי לכ"ע אין לומר שהרגיש תחלה לכופה לקבל גט ועוד אם הרגיש בה תחלה ואעפ"כ נשאה משים עצמו רשע וי"ל דאי"נ דאאמע"ד וי"ל אפי' באיסור דרבנן הוי כן גם נהי דקיי"ל דאב נאמן לומר על הבן שאינו בנו מ"מ הרי מפורש ברמ"א סי' ד' סעיף כ"ט דבה"י לו חזקת כשרות א"נ אח"כ לומר שאינו בנו וא"כ ה"נ כיון שקראוהו לתורה ועשה להילדה מי שבי"ח ואמר הש"ץ בת פלוני וקרא לה שם הוחזקת לו לבת לכך אין אח"כ לומר שאינה ממנו לכך אין בו החשש מעוברת חברו ומניקת חברו וישתקע הדבר ולא יעשה מזה ערעור:

סי' כ"ב. במ"ש בסי' ה' סעיף י"ד איסור לומר לכותי עיין בח"מ

שהביא סוגיות הש"ס והפוסקים הלכתא כמאן

ובספרי ע"ע בש"ס דמ"ג ע"ב כתבתי לחדש די"ל דדוקא למ"ד דאש"ד"ע כבר חיובא תליא מלתא או אף למ"ד אי בעי עביד אם הוי השליח שונג בענין דנחשב כחצר דבע"כ מותיב בה דאז אם הוי האי נכרי ישראל הוי מחייב שולחו ואין בזה ריעותא רק משום דהוא נכרי ואין שליחות לנכרי בזה גזרו רבנן אף בשאר איסורין ועשוהו כשליח אבל למ"ד בב"ע עביד תליא מלתא והנכרי הוי מיד בענין דאף אם הוי השליח ישראל לא הוי מחייב שולחו דאין שלד"ע בזה כיון דהוי תרתי לריעותא דאש"ד"ע ואין שליחות לנכרי בזה ודאי לא גזרו אמירה לנכרי בשאר איסורים דע"כ נהי דבשבת אף בכה"ג גזרו אמירה לנכרי בשאר איסורים מ"מ בשאר איסורים לא גזרו בזה ודאי גם כתבנו דבח"ש אף להסוברים דח"ש איסור אף בשאר איסורים מ"מ אמירה לנכרי ודאי לא שייך בזה ומותר אמירה לנכרי בח"ש עיי"ש מ"ש:

סי' כ"ג. שא' מהרב שלום מרדכי הכהן אם מותר למכור השוורים לנכרי

ליתן לנכרי אחר לסרסם ואתה חששת כיון דהוי המכירה דרך הערמה בעלמא הנה אין כאן חשש הערמה בדבר שלא בעינן מכירה רק שליחות נמי הוי די אם הוי שולח ע"י נכרי ליתן לנכרי אחר כיון דאין שליחות לנכרי ועל לפני דלפני לא קפדינן. ומ"ש רא"י מן המדרש פ' נח דיש שליחות לנכרי ז"א דהתם בשמיכות דמים שאני דגלי קרא דהרי אפי' נהרג בדיין אחד ובע"א מה דאינו בישראל וגם חייב על העוברין לכך כמו כן אף דהוי ע"י שליח ואין שליחות לנכרי מ"מ חייבה התורה והרי בלא"ה אש"ד"ע וחייבה התורה ובע"כ דשאני התם דגלי קרא וגם י"ל דגם ע"י גרמא חייב הוי נח וא"כ נהי דאין לו דין שליחות גורם בין ע"כ דלולי שאמר לו לא הוי עושה וחייב מכח גרמא. ונ"ש בשם ספר אחד להקשות על הת"ה ורמ"א דהרי בדיני שמים ישלד"ע זה לק"מ דודאי טעם הת"ה מכח אין שליחות לנכרי רק דהוא חשש דלמא כמו בשלד"ע דאף דאין שליחות מ"מ בדי"ש חייב דלמא גם באין שליחות לנכרי נמי הוי כן דבדי"ש יש שליחות דהרי לולי דגלי קרא הוי שליחות לנכרי רק דילמינן מאתם גם אתם דבעינן דומיא דאתם וא"כ דלמא

עבדי וא"כ ה"נ כיון דבעלמא אשלידע או אין שליחות לנכרי נהי דבשכר יש שליחות לנכרי או במוחזק או שוגג ישלידע מ"מ בהצטרף יחד כמה דהוי בו ריעותא דלא מצי עבדי תרווייהו הוי תר"ל ואין שליחות כלל וכעין זה מצינו בש"ס ושיע ח"מ סי' כ"ב דאף דמהני קבלוהו לקא"פ היינו רק כחד אבל לתר"ל לא מהני כן ה"נ י"ל בזה דבתר"ל בטל השליחות לגמרי ולכך פריך שפיר התם דהא אשלידע וזה עצה נכונה לפי חומר הנשוא. יותר א"פ להאריך ולא יחמיר בזה יותר מדי ומותר למכור לנכרי לומר לנכרי אחר ואף לומר לנכרי שיאמר לנכרי אחר מותר :

סי' כ"ד. מה ששאל באחד כשנולד ה"י נקב השתן שלו סתום רק שה"י לו נקב מן הצד ומי רגליו שותתין דרך שם ועשו לו רפואה ע"פ רופאים וסתם הנקב הנ"ל ופתחו לו נקב בפי האמה כדרך כל הארץ. הנה היטב אשר היבר כי אין זה כרות שפכה כיון דהוי בידי שמים גם כיון דאפשר בפתיחה הוי פסול שחור להכשרו דכשר מיהו בזה יש לעיין אולי דוקא אם חזר מעצמו בלי רפואה או ע"י רפואה דביד כל אדם לעשות כן והוי מלאכת הדיית זה נחשב חזר להכשרו אבל מה דצריך רופאים מומחים ואין ביד כל אדם לעשות כן י"ל דזה לא נחשב חזר להכשרו כיון דאינו חוזר רק ע"י רופאים מיהו בנ"ד כשר מטעם הראשון. ומה דשאל דמדברי הב"ש סי' ה' ס"ק ד' מוכח דרפואה עדיף זה לא קשיא די"ל חדא דהוא מיירי ברפואה דהוי בנקל לא ע"י מומחים גם י"ל דהתם מיירי דנפתח מעצמו וג"כ נעשה לו רפואה זה עדיף או דהתם לחיש שמא יהי חזר ונקרע זה עדיף רפואה אבל לעשותו זכר זה ודאי גרע רפואה והבן זו :

סי' כ"ה. הנהגה בדבר השאלה. הנה אם ה"י הרופא לבדו עושה בו נקב לא הוי חיישינן שמא הוא מפולש דיש לו חזקת הגוף דמעיקרא גם כל דבר הוי בחזקת שלא נעשה מעשה ולא נעשה בו עוד נקב שני להיות מפולש אך בזה כיון דהוא עצמו עשה בו נקב נהי שאח"כ נתסם בזה שפיר יש חזקה דמעיקרא שה"י נקב ואף דנתסם אולי הוי חתיכה העולה מחמת מכה וא"כ עתה שניקב הרופא הנקב

לא ממעט רק בדיני אדם ולא בד"ש ולכך נתן הת"ה עוד טעם דאשלידע וא"כ י"ל בתרתי לריעותא אין שליחות כלל כיון דבכל חדא נמי אין שליחות א"כ נהי דבד"ש חייב מ"מ בהצטרף תרתי גם בד"ש אינו שליחות גם בלא"ה לא קשה דמה דהוי חילוק בין ד"א לד"ש הוי רק בישראל אבל בנכרי לא שייך לחלק בין ד"ש לד"א. ומה שהקשה על הת"ה דטעמו מכה אשלידע דהרי במוחזק לכך יש שלד"ע כמ"ש בח"מ סי' שפ"ח וא"כ ה"נ הנכרי מוחזק בכך זה לק"מ דמוחזק הוי רק אם עשה ג"פ כן אבל בלא עשה אף דהוי חשוד גדול ורשע והוי אומדנא דמוכח שיעשה מ"מ אשלידע כן ה"נ אטו ידוע דהנכרי עשה כן ג"פ הרי אפשר דלא עשה כן ג"פ ואף דהוא חשוד מ"מ אשלידע ועוד קשה על הת"ה לדעת הסוברים דבשוגג יש שלד"ע והנכרי ודאי הוי שוגג דאינו יודע דאסור לו ולכך נראה דעיקר טעם תת"ה מכה אין שליחות לנכרי רק דחשש גודל בד"ש יש שליחות לנכרי לכך הוסיף נמי הטעם דאשלידע. דאו כיון דבלא"ה אין שליחות לנכרי רק לד"ש בזה אף בשוגג ואף במוחזק אשלידע בד"ש לבד. ומה שהקשה על דין דמוחזק הנ"ל מבי"ק ג"א גבי בור של שותפין למה לא משני במוחזק לכך הנה בזה יש הרבה קושיות להסוברים דבשוגג ישלד"ע לתרץ בשוגג השליח ועיין בשע"מ הל' הרומות מה שהקשה על המח"א לתרץ בשכר ולי נראה לומר דהנה בלא"ה קשה אין שייך בזה שליחות כיון שמוכח בש"ס שם לפי הס"ד דבב"י שותפין לא משכחת לה שיתחייבו על הכרי, א"כ האיך מצי משוי שליח הרי כיון דתרווייהו ביחד לא מצי עבדי וצריך לומר כיון דעכ"פ לאחד יכול להיות שליח לכך בזה אף דלתרווייהו לא אפשר להיות שליח מ"מ נעשה שליח לתרווייהו וכסברא זו כתבו התוס' בקדושין דכ"ז גבי הני כהני שלוחי דרחמנא ניהו דכיון דהוי שלוחי דרחמנא הוי נמי שלוחי דידן אף דלא מצי עבדי ואף דשם הוי איבעיא י"ל היינו התם דשלוחי דרחמנא עם שלוחי דידן אין לו התחברות כלל אבל בזה כיון דעכ"פ נעשה שותף לאחד בן אדם י"ל דנעשה שותף להשני אף דתרווייהו יחד לא מצי עבדי אך לפ"ז עכ"פ ריעותא הוי כיון דתרווייהו יחד לא מצי

אם בא בידי אדם אבל עיי תוליי כיון דיבוס
אינו חייב להוציא ולא אתרי דברי רש"י אהדדי
הוציא רש"י כן מלשון הש"ס שם בדף כ'
ע"ב דסיים ואסור לקיימן משום שנאמר לא יבא
פ"ד וכו' ולמ"ל הך קרא דלא יבא פ"ד ואטו
בל"ז לא ידענא דפ"ד אסור לבא בקהל ולמ"ל
משום שנאמר גם בלא"ה הרי זכר תחלה גם סריס
אדם והזקן ולמה הביא רק הך קרא דלא יבא
פ"ד אך דקמ"ל דוקא מה דמפורש בכתוב בזה
אסור לקיימן אך ממה דמשמע רק מלשון פ"ד ולא
הפצוה בזה מותר לקיימן אם כבר בעלי וא"ש :
ס"י כ"ז. נדון השאלה שנתן הבעל הגט
לאשה כשהיתה ישינה בלי

רצונה ולא ה"י שום עדים רק אמה ואח"כ רצו
הזוג לעשות שלום אך הוא כהן. הנה יפה אמר
דאמ"י ריח הגט אין בזה כיון דנער קטן כתב
הגט וגם הנער הג"ל החתים עדים ואינן כתב
יד העדים והוא חספא בעלמא ואני רק כמוסיף
דאף לולי כל הריעותות כיון דלא הוי עדי מסירה
ולדעת כמה פוסקים אינו גט כלל רק לדעת
הרמב"ם הוי גט ועיקר טעמו אף דס"ל עדות
שבשטר רק דרבנן רק כיון דכל המקדש אדעתא
דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מג"ו
אי"כ תינח אם עשה כרצון חו"ל אבל אם עבר
חרגמ"ה אי"כ לא עשה ברצון חו"ל לא אפקעינהו
רבנן לקדושין וכעין שכתבו התוס' בב"ב דמ"ח
גבי מאנס אשה וקדשה כן ה"ג בזה ל"כ גם
להרמב"ם בלי עדי מסירה אינו גט גם ב'ס'
טוטוד"ק בסופו כתבנו שמן התורה לא הוי גט
בזמנינו בע"כ וכן בכת"י ל"כ מכל הלין טעמי
נראה דאינו בכלל ריח הגט וכשרה לדור עמו
ובפרט די"ל כיון דלולי קרא ה"י בריח הגט
כשרה לכהונה רק דהתורה גלתה דפוסל ו"ל
היינו רק לכתחלה להנשא לכהן אבל לא אם
כבר נשאה לבעלה להוציאה ממנו ואף דבמרה
אין חילוק בין לכתחלה או דיעבד היינו רק אם
נפסלה לכהונה או אף אם נשאת תצא אבל אם
דרה עם בעלה בהיתר להוציאה מבעלה ע"י
שנתחדש ריח הגט זה לא שמענו ואף דאין ראי'
לדבר זכר לדבר הוי דהרי יחוד א"א אסור
מה"ת ומ"מ אשת איש שנתיהדה מותרת לבעלה
דאין אוסרין על היהוד דאין אשה נאסרת על
בעלה אלא בקיימו וסותריה כן י"ל בזה ג"כ דריח
הגט

הנקב במק"א אולי הוי זה כנגד זה והוי מפולש
וספיקא דאורייתא לחומרא דן ה"י נראה לפי
מה שגראה ממכתבו שהבין לדשון מפולש הוי
בשני צדדים זה כנגד זה ענין דנקרא בש"ס
מבוא מפולש אך באמת אין זה הכונה רק הכונה
אם ניקב מעבר לעבר היינו מפולש ובא רק
לאפוקי אם לא ניקב מעבר לעבר בזה כשר אבל
כל דהיי מעבר לעבר היינו מפולש ובב"י מוכח
יותר כן שכתב דהוי מפולש כסתם נקב עכ"ל
ומדכתב כסתם נקב מוכח דהכונה רק מעבר
לעבר ולכן תיכף כשעשה נקב במחט זוב ממנו
מים כבר נאסר לבא בקהל וצריך לגרש אשתו
ומכ"ש עתה שעשה לו הרוחא נקב גדול בביצה
דאסור לבא בקהל וצריך לגרש אשתו :

ס"י כ"ו. במ"ש בס"י ה' סעיף י"ד אבל
לרש"י זכר הנה נראה
דוקא שידוע לו שבא מחמת חולי אבל אם זה
ידוע לו שלא ה"י בידי אדם וספק לו אם מתחלת
ברייתו הוי כן או אח"כ בא ע"י חולי בזה
נראה כ"ע מורים דכשר דהוי ס"ס דלמא בירי
שמים ואח"ל שבא אח"כ דלמא כדעת הסוברים
דע"י חולי גמי כשר זה הוי מתהפך ג"כ ואף
אם אינו מתהפך מ"מ הרי תחלה צריכין אנו
לדון מאיזה דבר בא זה ולכן צריך לומר תחלה
דלמא הוי מתחלה כך לכן זה ג"ל ברור דלכ"ע
כשר לבא בקהל. ובגוף הדין בע"י חולי הנה
בתוס' יבמות (ד"כ ע"ב) ד"ה פצוה דכא וכו'
שכתבו אבל בידי שמים כשר שלא ה"י לו שעת
הכושר משמע ע"י חולי שה"י לו שעת הכושר
פסול והנה מה שפרש"י סותרין מדף כ' ע"ב
לדף ע"ה ע"ב והוא דהנה בש"ס (דף ע"ה ע"ב)
קאמר שם רבא היינו דכתיב פצוה ולא הפצוה
במתניתא תנא לא יבא פ"ד וסמוך ל"י לא יבא
ממור מה ממור בידי אדם אם פ"ד בידי אדם
ולכאורה ק' דתרי ל"מ"ל ובחד סני ובע"כ אדם
דתרווייהו אתנהו ודללקות אינו לוקה רק בידי
אדם כמו ממור אבל לאסור לבא בקהל הוי אף
ע"י חולי ל"כ כל דאינו הפצוה בידי שמים אסור
לו לבא בקהל ול"כ בדף ע"ה לענין אם כשר
לבא בקהל שפיר פרש"י דוקא ע"י רעמים וכו'
אבל בדף כ' לענין אם כבר בעלו קנו להיות
חייב להוציא בזה ס"ל לרש"י דבע"י חולי כיון
דכבר ייבם ועשה מצוה אינו חייב להוציא רק

הגט פוסל לכהונה אבל לא להוציאה מבעלה אם נשאת של ביתר לך ודאי דמותרת לדר עם בעלה כדת של תורה: נשמת מלעיל. לדרשן הש"ע גופו בסי' וי"ז סעיף א' מ"ש דאפי' ריח הגט פוסל לכהונה והי"ד ריח הגט ומה זה שכתב והי"ד ריח הגט אטו חדא פסול לנו הא הרבה פסולין יש בגט ואיכ' נדע דכל הפסולין בגט ומ"מ נפסלה לכהונה ובעיכ' מוכח דכל הפסולין הפוסלין מכח גוף הגט שאינו בהכשר אין שמו גט זה כשרה לכהונה באם הגט כהונן רק שנפסל מחמת אמירתו זה נחשב ריח הגט ופוסל לכהונה אבל לא שאר גט הפוסל גם אם הוא קול שנתגרשה דפסולה לכהונה דעת הב"ח דביעבד אם נשאת לא תצא כמ"ש הב"ש שם בשמו ונהי דהב"ש חולק מ"מ חזינן דהב"ח מחלק בין לכתחלה ובין דיעבד לכן אף הב"ש החולק י"ל היינו דוקא אם נשאת באיסור אבל לא בנשאת בהיתר ואח"כ נעשה ריח הגט גם התם דוקא אם הקול עכ"פ הוא שנתגרשה לגמרי אבל אם גם קול עכ"פ ודאי דכ"ע מודים דעכ"פ מותרת לבעלה ובפ"ד דבבר ה"א יושבת תחתיו אין להוציאה בשביל כך. ומה שכתבתי לעיל דריח הגט פוסל לכהונה אבל אינו אוסר לבעלה אין להקשות מן הירושלמי גיטין סוף פרק המביא דעבר וקיבל אמר ר' יעקב כעשה ה' וכהנת היתה ולא חשו להו חכמים משום ריח הגט וכן הובא בהרא"ש גנה ז"א די"ל דזה גופו הוא כוונת הירושלמי דלא חשו להו חכמים משום ריח הגט מכח דלבעלה לא שייך ריח הגט ואי"ש לרש"י לר"י דדוקא להן לא חשו אבל לעלמא חששו לריח הגט רק לבעלה לא חשו מכח דלבעלה לא שייך ריח הגט וז"ל. ודרך פלפול קצת י"ל דבאמת הכונה לעלמא ורא"י קצת דאי לבעלה למה אמר וכהנת היתה ה' לו לומר ואש"ש כהן היתה אבל י"ל הכונה דהנה בימי האש"ש היו הנהגות מקפידות להנשא לכהן והמשאחוז"ל דאי לאו דנסיבו כהנת לא גלינא הרי דהקפידו להיות זר נושא כהנת ולכן אמר וכהנת היתה ורצתה אחר פיתת בעלה להנשא לכהן ולא חשו להם חכמים משום ריח הגט:

סי' כ"ה. בנדרין החייס שנחקוטט עם אשתו וקודם פורים בא לקהלתו

ועשה שלום עם אשתו ונתן לה בגד שעשה לה

ואחר פורים ברח והיא הרגישה שמכנת בהבגד גט וביקש ר"מ שאכתוב לו הטעם מ"ש דגט בעיכ' אינו כלום הנה טעם אחד עיין בחבורי טוטור"ק בסופו בהשכמות ובספרי קנאת סופרים לחלק טוטור"ד כתבתי שם וגם בחבורי כח"י אציה להעתיק לו והנה בגט הזה ודאי אין בו ממש כי הנה מלבד שהי' בלי עדי מסירה יש עוד פסול מה שלא הרגשתי בזה דהוי גט מוקדם ועיי' הבעל בעצמו ודאי פסול גם הי' גט יען כיון דנתייחד עמה קודם הגט פסול מכח גט ישן ג"כ ולזה הנה דעת כמה פוסקים דגט בלי עדי מסירה אינו כלום עיין בספרי סי' קל"ג ואף להרמב"ם דס"ל דהוי ריק פסול י"ל כיון דהוא ס"ל עדות שבשטר רק דרבנן דהוי כפי כתבם ובעיכ' מה דס"ל דדי בע"ח לבד מן התורה היינו מכח כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושת מני' וכמ"ש הב"ש בסי' קמ"א ואיכ' כאן דלא עשה ע"ד חכמים דגירש בגט מוקדם וגט ישן גם עבר בהרם ודאי גם להרמב"ם הגט בטל מה"ת כיון דהי' בלי עדי מסירה לכן ודאי אין בגט הזה ממש כלל מלבד הטעמים שכתבנו בחבורנו דגט בעיכ' אינו גט:

סי' כ"ט. בסי' ו' סעיף י"ז הנה בחבורי מהד"ג סי' נו"ן ג"ה ע"ג

הארכתי בזה ובסי' ע"ג כתבנו צדדי היתר בזה וכעת נ"ל להוסיף עוד היתר בזה היכא דשניהם מודים דהוליד ממנו די"ל כיון דמוכח בכמה דוכתא ב"ש דברי הוי כמו רוב וממקומו מוכרח דביעבד די ברוב כשרים או בברי דידה וברפ"ב דכתובות גבי מה"ד כיון דרוב נשים בתולות נשאות כברי ושמא דמ"א ואיכ' הכא כיון דאיכא תרי ברי דידה וידידי איכ' הוי בזה כתרי רובא והרי בתרי רובא יש דעות דאף באינה אומרת ברי מותרת לכתחלה גם י"ל להיפוך דברי ידידי של הבעל הוי כחד רוב וכיון דאיכא חד רוב בהדי ברי דידה נמי מותרת לכמה פוסקים ולקצת גם הרמב"ם ס"ל ולכן אם נכרין הדברים אמת דהוי ממנו וגם לא דיימא מאחרים יש להקל בזה אף דליכא רוב כשרים כן נ"ל בצירוף הני היתרים שכתבנו שם ועיין במהדורא ה' אות א' מ"ש בזה:

סי' ל"א. שא' כהן אלמן נשא בתולה בין יוה"כ

יהיכ לסוכות שהי' נגמר בשעריו וצפרנו גם שני קברנים שקברו הנפל אמרו כן ועייכ הכהן דחה אשתו והיא צועקת שמבעלה נתעברה וטוענת שהמילדות והאנשים אויבים לה והעיר היא רוב עכו"ם ורוב סיעה והבעל טוען אם יהי' לו היתר מגדולי הדור ידור עמה : תשובה. הנה מעכ"ת צידד בהיתרה כיון שמבואר בראשונים ובה"מ ס"א מיבוס די"ל דאף דנגמרו שערות וצפרנו מ"מ י"ל דהוי נפל ואי"כ כיון דילדת לט' יולדת למקוטעין ומ"מ אפשר שהיה נגמרין שערות וכו' בי"ח קודם הזמן אי"כ היה בכך שבעה אפשר להיות נגמרין בחודש ו' ובעין שכתב הב"ש סי' ד' אי"כ הוי ס"ס שמא מבעלה ושמה מכשר ודומה למ"ש הדגול מרבבה בגליון הש"ע סי' ו' ס"ס כזה דגם כאן צריך להתחיל שמא מבעלה עכת"ד ואם כי עצה נכונה זו מ"מ ככח זה לבדו אין בו די להתירה כיון דיש דעות להיפוך דאם נגמרו וכו' בודאי הוי בן קיימא אף דהוי בן ג' ובעי"כ דבבן ט' אי"א להיות נגמר קודם הזמן ובעי"כ דבן ו' הוא ואשתהי אשתהי ואי"כ אף המחמירין היינו רק לחומרא וחיישינן למיעוטא דלמא נגמרו קודם אבל לעולם רוב ולדות אין נגמרין שערות וצפרנו רק לט' ובפרט דאיכא כאן תרי רובא דרוב נשים לט' יולדות ומיעוטן לוי"ן וגם אלו היולדות לוי"ן או לט' אין שערותיהן וצפרנם נגמרין עד מלאת ימיהם אי"כ מה מבחתי ס"ס הרי הוי נגד הרוב ובפרט דנגד כל ספק הוי רוב דנגד ספק דלכשר נבעלה הוי רוב פסולין ונגד ספק דלבעלה הוי רוב דרוב נשים לט' יולדות כמ"ש ב"ש וגם רוב ולדות אין להם שערות עד מלאת ימיהם. מיהו לדינא אני מסכים עמו להתירה והדין פשוט דהרי מפורש בסי' ו' דאפי' ברוב פסולין אם אומרת לכשר נבעלתי לא תצא ואי"כ הי"נ כיון דאומרת מבעלי הוא הרי אומרת לכשר נבעלתי ונהי דהוי רוב להיפוך מצד השערות כ"מ הרי נאמנת לומר לכשר אף דאיכא תרי רובא ואי"כ הי"נ נאמנת לומר מבעלי הוא אף דהי' הרוב להיפוך עכ"פ ע"ד המיעוט ודאי אפשר שיוזמן שיהי' נגמרו קודם הזמן ובוה ליכא מאן דפליג ולמעט בפלוגתא עדיף ובפרט דכאן יש עוד בעלה דיש כאן בן חזקת חזקת

כשרות לכהונה וחזקת הגוף לומר דהשתא היא דנתעברה תחת בעלה ואי"כ סמוך מיעוטא להני ב' חזקות ובודאי נעשה כמע"מ ונאמנת לומר לכשר נבעלתי גם י"ל מצטרפין מיעוט כשרים שיש שם למיעוט דנגמרים שערותיהם קודם הזמן ונעשה פלגא ופלגא וכמ"ש הר"ן בפ"ג דחולין גבי לוקחין ביצים מכל מקום דמצטרפין מיעוט נבלות ומיעוט טמאים ונעשה פלגא ופלגא ועיין בש"ס בברכות גבי מיעוט לגמר ומיעוט לע"ז עיי"ש ואי"כ הי"נ מצטרף הני תרי מיעוטין להדדי והוי פלגא ופלגא ומחני ברי ידדה. ועו"ג דמאן שאני כיון דאין בין הנשואין לדידה רק ו' חדשים ואי"כ אם נימא מכח הוכחה זו דיש לו שערות וכו' דנתעברה מקודם בע"כ נחזק בסברא זו דלא בא לידי שערות רק בהיותו בן ט' ואי"כ בע"כ דהיתה מעוברת ג' שפרא קודם הנשואין ואי"כ הי' לה להיות ניכר עוברת קודם הנשואין וכיון דקיי"ל במום אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו כן הי"נ לא גרע ממום והי' מרגיש בה שהיא מעוברת ולמה לא הרגיש בה בע"כ לא היתה מעוברת ואף דלנשואין אחר מיתת הראשון צריך שלמים היינו רק לחומרא לחוש למיעוטא אבל רוב נשים עוברין ניכר לשליש ימיו ע"י שפרא ואי"כ מ"מ"א אם נלך בתר רובא דרוב אין להם שערות רק במלואת ימיהם אי"כ שוב נלך בתר רובא דרוב נשים הוכר לשליש ימיו ע"י שפרא ואם ניחוש למיעוטא דאינו ניכר אי"כ שוב נתלה במיעוטא דהי' לולד שערות קודם זמנו ובפרט מ"מ"א אי לא נלך בתר שפרא לענין היכר העובר גם בזה לא נלך בתר שפרא ואיך הי' לו שערות בע"כ נאמר שהי' לו ט' שלמים אי"כ ממילא בעת הנשואין הי' לו ג' שלמים ולמה לא הוכר עוברת בע"כ מוכח דמבעלה נתעברה. ועוד כיון דהיא היתה בחזקת בתולה והוא אלמן ובקי בפ"ם למה לא הרגיש אז אם היא בתולה או בעולה ולמה שתק אז לך ככל הל"ן טעמי הנני מסכים להתירה שתשב תחת בעלה :

סי' ר"א. שא' באשה שנתייחדה עם איי בחדר ואח"כ בא הבעל וראה את האי' יצא מן הבית וכאשר בא אל הבית ראה שלא הי' שום אדם רק אשתו והקוטט עמה עבור היחוד ושאל אותה אם נטמאה ואברה שויתה

שו"נתה עמו ואח"כ בא הזוג גם לפני הרב והודית שזינתה ושאל הרב את הבעל אם מאמין לה ואמר שמאמין לה והפריש אותם ואחר כמה ימים מהפרישה באה האשה לפני הרב וחזרה מדבריה הראשונים שקר הי' שלא נגע בה ונתנה אמתלא לדברי' למה אמרה תחלה כחמת שבעלה מתקוטט עמה תמיד לכן אמרה בכדי שיגרשה ועתה נתיישבה שצר לה על ג' ילדים שיש להם ורצתה לדור עמו וכעת אומר הבעל שמאמין לה שלא נטמאה והאמתלא שלה מקובלת לו. הנה מלבד מה שראה הפלוגתא של הרמב"ם והראב"ד והמגיד המובא בב"ש סי' וי"ז אם מהני אמתלא בזה מלבד כיו כתב שם הב"ש דבאומרת ברצון כיון דמפסדת כתובתה גם הראב"ד מודה דלא מהני אמתלא עיי"ש ומלבד דבריו נ"ל יותר דודאי לעשות עצמה זונה כולי האי לא עבדה בשביל אמתלא וכמו דאמרינן דלעשות מעשה לא עבדה בשביל אמתלא מכ"ש לעשות נפשה רשיעא וזונה לא עבירה לעשות בשביל אמתלא ואף דבש"ס שמעע והכי קיי"ל דאף דאומרת טמאה אני ברצון אמרינן דאומרת כן בשביל עני"ב הרי אף דבזה עושה בשביל אמתלא שאני טעם דעני"ב דהוי אמתלא גדולה דהרי היא אין אומרת כן רק אנו טענינן עבודה בזה דרכה לעשות אף דמשוי' נפשה רשיעא וגם היא יודעת כיון דאמתלא זו גלוי כל העולם יאמרו דאינה זונה רק דאמרה כן בשביל עני"ב אבל אמתלא שאינו גלוי לכל רק היא אומרת כן אין דרכה לעשות כן לעשותה זונה בשביל אמתלא ועוד כיון דקיי"ל לעשות מעשה לא עבדה בשביל אמתלא אי"כ ה"נ כיון דנתייחדה עם הנכרי לעשות מעשה לא עבדה בשביל אמתלא ובפרט כיון דלדעת רבינו סמה המובא ברמ"א אף מגו לא כהני כיון דנתייחדה עמו מוכח מזה דכיון דנתייחדה עם הנכרי הוי כעדים שזינתה ולא מהני מגו נהי דאם אומרת שלא זינתה כלל מהני ואין אוסרין על היחוד היינו דלא הוי כעדים כמש ר"ק הוי כמו רוב שזינתה ולכך באם אומרת שלא זינתה מהני ברי נגד הרוב כדמוכח בכמה דוכתא ובסי' ד' ובש"ס בסיק דכתובות אפי' ברוב פסולין מהני ברי שלה אבל במודית רק שאומרת באונס מגו נגד הרוב לא מהני וכמ"ש בדיני מט ואיכ אם

מגו לא מהני מכ"ש דאמתלא לא מהני נגד הרוב ומטעם עני"ב הנה מלבד דהבעל מאמין לה כן אך גם להסוברים דאינו נאמן שמאמין לה לבטל חרמ"ה מ"מ כאן כיון דנתייחדה הוי כרגל"ד ובלי נאמנות לה נאמנת לומר טמאה כיון דהוי רגל"ד עיי' היחוד ועוד נראה דעני"ב לא שייך רק אם היא התחילה לומר טמאה אני לך בלי שאלת בעלה כלל אבל אם הוא שאלה אם זינתה והיא משיבת הן כיון דלא אמרה מעצמה כן רק עיי' שאלת בעלה לה לא שייך לומר עני"ב ודין דעני"ב חידוש והבו דלא לוסף עלה דהיינו דוקא באומרת מעצמה ולא כשהבעל שאלה והיא מודית לו ומ"ש ר"מ בכונת הרמ"א מ"ש דאחר חרמ"ה א"י לומר שמאמין לה ותמה על זה הרי תקנת רגמ"ה הוי רק לתקנת האשה וכאן היא מבקשת גט שאומרת טמאה אני לך ופי' הכונה דהיינו אחר שחזרה בה ממאמרה ואומרת ששקר דיברה או א"נ לומר שמאמין לה כן עלתה במחשבה לפני טרם ראיתי דבריו וכן מורה להדיא לשון הרמ"א אח"כ למענין שם מוכח דיעקר הדין הוי אם חזרה בה ג"כ ולכך הונני מטעים עמו דאסורה לבעלה ואין לה תקנה רק הגרושין :

סי' ל"ב. שא' מהגאון מ"ה יצחק יעקב אבי"ד טימשפל. מה שתידש

במכתבו דין אחד שאם הי' תחלה בקירוב בשר באומרת מותר מותרת אח"כ אף שנבעלה דאמרינן בזה יצרה אלבשה : תשובה. טרם כל נזכרתי מ"ש ההפלאה דלכך ס"ל לאבוי דשמואל יצירה אלבשה מכה דעכ"פ כוונה מעל באישה ודומה זה לדין של מהרי"ק ודבריו תמוהין דבשלמא בדין של מהרי"ק כיון דאומר מותר לאו אונס הוא רק שונג לכך נהי דלשמים לא הוי עונה גדול לבע"ה אסורה גם בשונג כל דלא הוי אונס אבל הן סברא יצירה אלבשה דהוי כאונס גם לבעלה מותרת גם לבעלה דהרי סוף סוף כוונה למעול רק באונס ואונס בישראל שריא ואם יצרה אלבשה לא הוי אונס אי"כ הוי חסא גם לו ית' והק"ל נוקמא אחזקא כשרית לכך אין דברי הפלאה נראין. ומה שהריגש ר"מ על סתירת דבריו ממה דמשמע מדברי הפוסקים דדוקא תחלת ביאה בעינן באונס אבל בקירוב בשר

אונס ממש ומשכחת לה כהג' ואף לפי סברתי לחלק דבקירוב בשר שיין יותר לומר יצרא אלבשה מתחלת ביאה מכ"ש דקשה מה פריך הרי י"ל דכהג' משכחת לה אונס היכא דהוי האונס תחלה רק על קירוב בשר לא אח"כ מודה דיצרא אלבשה וכן קשה מה קאמר שם ת"כ דרבא וכו' ויש שאפי' לא נתפשה מותרת ואיזה זו שתחלתו באונס וסופו ברצון ומה ראי' דלמא תכונה באומרת מותר וס"ל אומר מותר אנוס הוא ומה דקאמר שתחלתו באונס היינו בקירוב בשר בזה אמרינן יצרא אלבשה ולא באונס ממש ובתחלת ביאה מיהו זה י"ל דלרבא לשטתו אמר הת"כ דרבא ס"ל אומר מותר שונג הקרוב למויד הוא ולא הוי קראו בברייתא אונס לדידי' לשטתו יש סיוע מזה אבל קושיא ראשונה קשה ומכ"ש דתקשה יותר לפי מה שני"ל עיקר דמהרי"ק לא קאמר דין זה דאומרת מותר אסורה לבעלה דכיוונה בו מעל רק לדין דקיי"ל כרבא דאומר מותר קרוב למויד הוא ולכן נהי לדין שמים אין חייבת מיתה דלא הוי מויד ממש מ"מ לענין הבעל לא מהני זה כיון דהוי קרוב למויד והוי כיוונה למעול בו מעל מה דאסור אבל אם אומר מותר אנוס הוא אי"כ הוי כאנוסה בזה אף לבעלה מותר דאונס בישראל משרי שרי ולא הוי בכונה למעול בו מעל דהרי סבורה דאינה מעל כלל ואנוסה היא בדבר ואם כן הוא קשה יותר נימא דאבוה דשמואל ס"ל אומר מותר אונס הוא ומשכחת לה אונס כהג' בתחלה באונס באומר מותר אבל הוא מיירי באונס ממש לכך אסורה דלא שיין בזה יצרא אלבשה ולכך הדבר מוכרח שלא כדבריו. ובר מן דין מצד הסברא נראה דל"ש יצרא אלבשה רק היכא דכבר הוי תחלת ביאה אבל בקירוב בשר ל"ש יצרא אלבשה דהרי אבוה דשמואל לא ס"ל כלל הך סברא דיצרא אלבשה ונהי דרבא ס"ל כן היינו רק ע"י התחלת ביאה אבל לא ע"י קירוב בשר ולמעט בפלוגתא עדיף והמחדש דבר עליו הראי' בעדים. גם איך נאמר דשיין יצרא אלבשה בקירוב בשר אי"כ בבעל אי"כ אפשר שיהיו נהרגין אף אם התרו בהם בשעת מעשה וקבלו התראה הרי אפשר דתחלה בשעת קירוב בשר היו אומרים מותר ואח"כ נהי דקבלו התראה דלמא

בשר לבד באונס לא אמרינן יצרא אלבשה ולזה מוכרח לחלק דבאונס ל"ש כ"כ יצרא אלבשה דטובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים אבל באומרת מותר שיין יצרא אלבשה אף בקירוב בשר ולדעתנו לא הוצרך לחילוק זה דיי"ל דגם באונס די אם ה' הקירוב בשר באונס ומה דנקטו המוסקי בלשונם תחלת ביאה באונס י"ל לרבנות נקטה אף דכבר ה' תחלת ביאה כבר ותחלת ביאה היא בכלל ביאה לכל דבר ואי"כ הוי ס"ד לומר דלא תקיף יצרא עוד. וי"ל בזה מה שהעיר הפ"י שם בסוגיא מכריחות דחייב על כח וכת ומיט לא נימא יצרא אלבשה ולקי"מ דהתם כיון דכבר בעל לא תקיף ליצרא אבל באותה ביאה כל דלא גמר תקיף ליצרא ולכן י"ל דלרבנות נקטי לא מבעיא בקירוב בשר לבד דודאי שיין יצרא אלבשה רק גם אף אם ה' תחלת ביאה באונס נמי כל דלא גמר אותה ביאה תקיף יצרא אבל בהוציא האבר על כח אחר בזה לא תקיף עוד ליצרא ומיהו קשה עוד ק"י הפ"י שכבת זרע בפשחה חרופה היכא משכחת לה כיון דבזה בעינן גמר ביאה ובלא"ה פטור ונימא כיון דהוי תחלת ביאה שוב יצרא אלבשי' ויפטר על גמר ביאה ועל תחלת ביאה לא יחייב ובעי"כ כמ"ש הפ"י שם בתירושו:

וְנוֹף דִּין שֶׁל כְּתִיב אֵין נִרְאָה חֵדָּא נִפְל דִּין שֶׁל מַהֲרִי"ק בְּבִירָא דִּהַאִיךְ מִשְׁכַּחַת לֵה בִיָּאָה בְּלִי קִירׁוּב בִּשְׂר וְאִי"כ יֵהִי מוֹתֵרַת כִּיׁוֹן דְּכִבְרֵי יִצְרָא אֲלֵבְשָׁה מִיְהוּ זֶה יִשְׁבַּחֵי דְכוּוֹנַת דְּבִרְיוּ יֵהִי עִפְיָה הִפְיָ הַנִּי"ל וּמַהֲרִי"ק מִיִּירֵי הִיכִי דִנְתִייתִידָה תַחֲלָה לְבַעֲיָלָה כִּדְרַךְ אֹמֵרַת מוֹתֵר אֵף דְּהוּי תַחֲלָה קִירׁוּב בִּשְׂר לֹא מַהֲנִי יִצְרָא אֲלֵבְשָׁה אֵךְ כְּתִיב מִיִּירֵי דִנְתִייתִידָה תַחֲלָה רַק עַל קִירׁוּב בִּשְׂר וְאַחֲרִיכַ עֲשֵׂה בַעֲיָלָה אֹז אֲמִרְנִין יִצְרָא אֲלֵבְשָׁה מִיְהוּ לְדִינָא אֲאִי"כ לֵן דְּאִי"כ מַהוּ שְׂרִיךְ בְּכַתּוּבַת וְלֵאבּוּה דְשִׁמּוּאֵל אֹנֶס דְּשִׂרֵי רַחֲמָנָא הִיכָא מִשְׁכַּחַת לֵה מַמַּ"ן אֵי נִימָא כְּסִבְרַת רׁוּי"ם דְּבִיָּאָה דּוֹקָא בַעֲיָנָ תַחֲלָה בְּאֹנֶס אִי"כ מוֹכֵרַח לַחֲלֵק בְּחִילׁוֹק שְׁלוֹ דְּבִאֹנֶס לֹא שִׁיין כִּי"כ יִצְרָא אֲלֵבְשִׁי כְּמוּ בְּאֹמֵר מוֹתֵר אִי"כ מַה פִּרִיךְ לְאֵבּוּה דְשִׁמּוּאֵל נִימָא דְאֵבּוּה דְשִׁמּוּאֵל סִי"ל כֵּן דְּבִאֹמֵר מוֹתֵר מוּדָה דְשִׁיין יִצְרָא אֲלֵבְשָׁה וְאִי"כ מִשְׁכַּחַת לֵה אֹנֶס כְּגוֹן דִּנְתִייתִידָה תַחֲלָה בְּקִירׁוּב בִּשְׂר וְאַחֲרִיכַ הוּי יִצְרָא אֲלֵבְשָׁה זֶה הוּי

פשוט דין זה נראה ביבמות דקיכ גבי מה דבעי רבא מיט דר״א וכר תיש אשה שהלכה היא ובעלה למדינה ובאה ואמרה מת בעלי וכי וליחוש דלמא בניטא אתי והאי דאמרה הכי לקלקלה לצרה קמכוונה אי דאינסב לישראל ה״נ הבמיצ דאינסב לכהן וק״ל ליחוש דלמא יתן לה הבעל גט ע״ת אם לא באתי מכאן עד יב״ח וארעו אונס ולא הי' יכול לבוא ובוה מותרת להנשא משום דאין אונס בניטין ומה שאומרת שמת לקלקלה לצרה קמכוונה ואף דנשאת לכהן ל״ת כיון דאפקעינהו רבנן לקדושין מני״ א״כ אינה גרושה כלל ומותרת לכהן ובפרט דכאן הוי רבא בעצמו בעל האבעיא וא״כ ק' להך לשנא וקיי״ל הכא דס״ל לרבא דאין אונס בניטין ומה מבעיא ל״י בטעמא דר״א לפשוט מהך ברייתא וא״ל משום דנשאת ליחוש דלמא נפקא בניטא וא״ל הנשאת בנשאת לכהן דאכתי דלמא גרשה ע״ת באם לא באתי וארעו אונס ולא בא דבכה״ג עכ״ם כיון דכבר נשאת ל״ת ומדל״א פשיט רבא מזה מוכח דבכה״ג אף אם נשאת תצא הן אמת לפמ״ש התוס' בניטין דל״ד דיה אפקעינהו דל״ת שמא יחפה על ב״א דרוב אנשים אין מגרשים נשותיהם ואם מגרשים אין מבטלין א״כ י״ל ה״נ כיון דרוב אנשים אין מגרשים ואף אין מגרשין ע״ת ואף אם מגרשין ע״ת ל״ת לאונס ולכן יכולה צרתה לסמוך עלי' ואין רא״י מזה דאסורה אפי' בדיעבד לכהן אך לפמ״ש התוס' אח״כ דלכך א״י לחפות כה״ג משום כיון דמכוין לכך לא אפקעינהו רבנן לקדושין א״כ משמע דאם לא הי' מכוין לכך הוי חיישינן אף לשמא יגרש ושמא יבטל א״כ ה״נ קשה דליחוש לשמא גרשה ע״ת אם לא באתי ושמא אירע אונס ובפרט דמאי פריך וליחוש דלמא נפקא בניטא ומאי פריך דלמא לגט ל״ת כיון דרוב אנשים אין מגרשים נשותיהן משא״כ מיתה דשכיח הוא כמ״ש בכמה דוכתא ובע״כ דמשמע ל״י דאף למא דלא שכית ראוי לחוש א״כ למו״י יש לחוש שמא יגרש ע״ת ושמא אירע לו אונס ובע״כ כמ״ש דאף בדיעבד תצא מכהן ומקלקלא לנפשה ספיר. אחרי כותבי זה ראיתי בפרש״י כתובות ד״ב ע״ב ד״ה לא שמ״י מתיא וז״ל והוי גיטא ותנשא לאחר וגם לכהונה נפסלה מהיום והדבר תמוה למה פרש״י כן וגם

דלמא יצרא אלבשי' ונצטרך לומר דהמתרים יהיו מתרים בהם מתחלת קרוב בשר עד הביאה ולזה מבואר הביטול בכמה דוכתא לכך מכל זה נראה דלא כוותי' בזה ועיין בקי״א סי' וכי' וכו' מה ששייך להנ״ל :

סי' ל״ג. להנ״ל. ובנדון גוף שאלתו דהאשה הי' ספק לה אם נבעלה או

לא נראה דמותרת בפשיטות דמוקמינן דכל דבר בחזקת שלא נעשה מעשה ואין לנו לאוסרה מספק שמא נבעלה ואינה דומה לשבויה דאסורה דחיישינן שמא נבעלה חדא דשם הוי רק דרבנן ומכה מעלות כהונה ועוד התם הוי הספק מכה שמא באונס וא״כ אין הדבר בידה ובו יש רוב דעות דרוב נכרים פרוצים בעריות ורובא דתלוי במעשה לא הוי כמ״ש התוס' דתשמיש לא נחשב רובא דתלוי במעשה מיהו היינו רק לענין רוב דלא אלים המעשה לבטל הרוב אבל מ״מ מעשה הי' ראוי לאוקמא בחזקת שלא נעשה מעשה וכאן ברצונה תלוי הדבר ולה יש חזקת כשרות להיפוך ועכ״פ רוב להיפוך ליכא לכך מוקמינן בחזקת שלא נבעלה ואינו דומה לסוטה דאסורה מספק דחתם גרז״ד דהרי קינא לה ונסתרה והרבה יש לדבר ולדינא נראה דדינו דין אמת ולא מטעמי' :

סי' ל״ד. נסתפקתי בהני דמה״ת לא הוי גט ורבנן תקנו דהוי

גט והיינו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מני״ אם אסורה לכהן או לא ובפרט לענין דיעבד אם נשאת תצא או לא כגון לענין בטל מבוטל דס״ל דאינו מבוטל או לדידן דקיי״ל אין אונס בניטין וכמ״ש בש״ע לק' סי' קמ״ד והיינו מטעם דאפקעינהו וכי' א״י מותרת להנשא לכהן כיון דבאמת אין כאן ושיין או אסורה ואם אסורה אם עכ״פ בדיעבד ל״ת או אף בדיעבד תצא והנה כל ס' שלנו הוא רק לדעת התוס' בניטין דמשמע מדבריהם דבאמת כיון יחפה והקדושין מבטלין א״כ י״ל דגם לכהן מותרת אף להרשבי״א פ״ק דכתובות דס״ל דבאמת לא אפקעינהו רק ביון שהוא יודע שיפקיעו רבנן הקדושין הוא גומר ומגרש ואינו מבטלו בלב שלם לדידי' ודאי דאסור לכהן וכן מפורש בדבריו עיי״ש והובאו דבריו באבני מלואים סי' קמ״ו. והנה

דגם לכהונה נפסלה דפשיטא אם מותרת לאחר פשיטא דאסורה לכהן וגם הוא ק"ו דמה אם לקולא הוי גט ומותרת להנשא מכ"ש לחומרא דמהני דהרי אפי' ריח הגט פוסל לכהונה ומה לשון וגם ש"י רש"י וגם בכל הסוגיא דמוכר לשון דהוי גט לא כתב רש"י כן רק הכא וזה צריך טעם אך נראה דז"כ רש"י כיון דעיקר הטעם דאין אונס בגיטין הוא משום תקנה דרבנן ובע"כ משום דאמרינן אפקעינהו רבנן וכו' וא"כ תינח להנשא לאחר מותרת מטעם אפקעינהו אך לכהן אדרבא כיון דאפקעינהו רבנן לקדושין ראוי שתה"י מותרת אף לכהן ולכן שפיר פרש"י דאף דמותרת לאחר מטעם דאפקעינהו מ"מ אסורה לכהן מהיום ולכן א"ש לשון וגם והיינו משום דה"י קשה לרש"י דלמה האריך שמואל בלשונו לומר לא שמי' מתיא הול"ל בקיצור הוי גט אך הנה אם ה"י אמרינן דלכהן מותרת א"כ ה"י מועיל בביאתו למקצת דאם לא בא כל"ל אי"כ הוי הגט מה"י ולא ה"י צ"ל אפקעינהו והיתה אסורה אף לכהן אבל אם באמת בא רק דפסקא כברא ואמר חזו דאתאי כיון דמה"י נחשב ביאה וצריכין לבא לטעם דאפקעינהו א"כ שוב מותרת אף לכהן א"כ הועיל במקצת דביאתו למקצת דברים להתייר לכהן ולכן קמ"ל שמואל לישנא יתיירא דלא שמי' ביאה כלל וז"ש ל"ש מתיא והוי דינו כאלו לא בא כלל ואז אסורה אף לכהן וז"ש רש"י מדאמר שמואל בלשונו ל"ש מתיא מוכח דקיי"ל דהוי גט ממש לכל דיניו גם לכהן וא"ל דרש"י פ"י כן לס"ד דה"י סבר דמדינא אין אונס בגיטין מדין תורה אבל למסקנא דהוא מכח תקנה באמת מותרת אף לכהן ומעשה דשמואל הוי מטעם דהוא אונס דשכיח דז"א דגם להס"ד ה"י יודע דטעמו רק משום תקנה וכמ"ש רש"י בריש הסוגיא וכדמפרש בגמ' טעמא דמהיכי תיתי מה"י תה"י עדיפי גיטין משאר דברים דמהני בהו טעמא אונס ובע"כ דגם להס"ד הוא כן כטעם תקנה רק דתחלה סבר דרבא למד כן מכתנתין ובריייתא ואח"כ דחה דרבא מסברא דנפש'י אמר אך זה ידע גם להס"ד דהוא רק מטעם תקנה ואעפ"כ כתב רש"י דמלשון שמואל מוכח דאסורה לכהן והרי להס"ד ה"י סובר דטעמא דירי' משום דאין אונס בגיטין מוכח

דגם בזה אסורה לכהן ובע"כ כוונת רש"י אף בדיעבד דלענין דכתחלה פשיטא דאסורה משום מ"ע וכדומה ובע"כ דקמ"ל רק לענין דיעבד וא"ש ודר"ק: סי' ל"ד, ל"א, באם רחץ איזה איש הפוסל לכהונה בביאתו אם רחץ באמבטי ואח"כ רחצה אשה ונתעברה מהו אם נפסלה לכהונה או לא, הנה בש"ס חגיגה דף מבעיא שם בתולה שעברה מהו לכה"ג עד הישיבן שמא באמבטי עברה והנה הך הישיבן מוכח שם דהוי לקולא ע"ד מה דפירשו בחיישין שמא הוץ לחומה לנו עיי"ש וא"כ מוכח דלא נפסלה ע"י אמבטי לכה"ג וצ"ע על הרמב"ם שהשמיט דין זה ולא הפתיקו ואפשר דמשם אין רא"י דבכה"ג בבבול"י קיימין תליא מלתא וי"ל כיון דהוי רק באמבטי בתול"י קיימין (והרי אף בהט"י משמע שם דמותרת לכה"ג ובפסול"י כהונה ודאי נפסלה אף דהוא בהט"י) אבל בפסול"י כהונה דבביאה תליא מלתא י"ל דאף באמבטי נחשב ביאה ונפסלה לכהונה ועיין בא"מ וב"ש סי' דהוי כאתיו ובנו כלל דבר מיהו י"ל מפסול"י כהונה שאבני אך שבת"י וראיתי למי משפעות הש"ס ביבמות דסי"ט דקאמר שם דיליף ביאה דפוסל מאלכנה לכה"ג וא"כ תינח ביאה ממש דפוסל בכה"ג אבל באמבטי דבכה"ג גופי' י"ל דאינו פוסל באלמנה לכך אינו פוסל בפסול"י כהונה אך לפ"ו ק"ל למה לא קאמר שם ג"מ זו בין ת"ק לר' יוסי ולחומרא דלת"ק באמבטי אינו פוסל ולר' יוסי דסי"ל כל שורעו פוסל פוסל אי"כ אף באמבטי עכ"פ ורעו הוא ופוסל לכך אף הוא פוסל וצ"ע בזה ושוב ראיתי במש"ל"מ הל' א"ב פ"ז והל' אישות פרק ט"ו שמאריך בזה ולא הרגיש במ"ש וי"ל רא"י לדין הג"ל ממשנה שם דסי"ט ע"ב דהעבד פוסל משום ביאה, יינו פוסל משום זרע כיצד וכו' וקשה למ"ל, מנקט ענין רחוק בזרע ורעו ודרך איסור הר"ל למנקט ג"מ בדרך היתר אם נתעברה מעבד באמבטי או משום ביאה אינה נפסלת ואם ה"י פוסל משום זרע היתה נפסלת מן התרומה אבל אם אינו פוסל משום זרע מותרת בתרומה ובע"כ דנפסלה גם משום ביאה מיהו י"ל דאף משום זרע פוסל כה"ג ורוקא בנדון המשנה אינו פוסל מכח דולד שפחה ונכרית כמותה ולא נחשב ורעו אב"י

אבל בנדון כזה מ"מ נחשב זרעו ופוסל גם שמוס וזע וצ"ע כעת בזה:

סי' צ"ג. דנה אשה שוינתה עבור הצלת נפשות מישראל המהרי"ק בתשובה העלה לאיסור ובתשובותי דחיתי דבריו והבאתי רא"י להיטוך וכעת אני תמה על המהרי"ק מ"ש רא"י מ"שם דמגלה דכאשר אבדתי אבדתי וכו' והרי לכאורה משמע מ"ש"ם סם להיטוך מ"ש"ם שם אח"כ כיון שהגיעה לבית הצלמים נחלקה מבנה שכונה אמרה אלי א"י למה עזבתני שמא אתה דן על השונג כמזיד ואונס כרצון ופרש"י שם שאף שאני בלונג אליו באונס הוא. א"כ מפורש אמרה דהוי בלונג והחלה אמרה כא"כ אבדתי אבדתי משמע דמחטבת זה לרצון וכוה לכאורה ה"י מוכח כדעת היטע"ק ותשובת גא"י שדחו ראיות מהיי"ק דהתם הכונה כיון דהוי כשבוי מלכות לכך תהי' אסורה על מרדכי ע"ש ולכך א"ש דלענין לאסור על מרדכי שפיר תהי' נאסרת משום שהוא אדם ולא אל ויש לו לחוש שמא נתרצית אבל נגד עונש מהקב"ה שפיר טענה כיון דלפניו ית' גלוי שלא נתרצית והי' באונס אין ראוי' לעונש. גם דעת המהרי"ק הי' ג"ל דיי"ל דנהי' דלענין לבעלה שתאסור נחשב רצון היינו דאיסור בעלה לאו בעברה תליא דאף שלא עשתה עברה י"ל דאסורה על בעלה אם נגע בה אחר דרך ביאה והוי כפסולי הגוף בכמה פסולים אסורי ערוה דנאסרים זע"י אף שלא תסור ולא משעו כן י"ל בזה דדוקא אם זינתה באונס ממש שהוא תקפה ובא עלי' בזה גלוי קרא שמתרת לבעלה אבל כל שבא עלי' ברצון אסורה אף דלא הוי בעברה ולכך למרדכי נאסרה אף דלא הוי בעברה אבל נגד העונש מכני ית' שפיר טענה דבאמת כיון שהיא הולכת עסולי הצלת נפשות ישראל הוי אונס ולכך טענה שמא אתה דן על השונג כמזיד ואונס כרצון אבל כד דייקנן קשה על שניהם מ"ש"ם במס' מגלה בסטוק ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת כדת של תורה דעד' השתא באונס ועכשיו ברצון וא"כ דברי היטע"ק ותשר' נא"י נסתרין דלפי דבריהם באמת אנוסה היתה ולא כיוונה מעולם לרצון א"כ למה אמרה דהוי שלא כדת של תורה הרי כדת הוא כיון דהוי באונס באמת ונס לדברי מהרי"ק הוא תמוה

שדבריו סותרין וא"ו דתחלה אמרה דהוי כדת דעד עכשיו באונס והשתא ברצון דהרי אמרה דהוי ברצון ממש ועושיה שלא כדת של תורה ואח"כ אמרה שמא אתה דן על שונג כמזיד ואונס כרצון ופרש"י אף שאני הולכת אליו באונס הוא א"כ החשיבה זה לאונס ולכך נראה כפ"ש במק"א והבאתי רא"י מרש"י דעיקר הרצון שגילתה מאיזה משפחה היא וזה לא עשתה עבור עתה רק עבור עתיד פן יוסיף הכן לעשות כן בזמן אחר עיי"ש ולכך א"ש כיון דזה ידוע שאין הקב"ה דן את האדם רק כפי שעמו ולרעה אינו הליך בדרך עתיד ולכך אמרה ספיר ובכן אבוא אל המלך שלא כדת דעד השתא באונס ועכשיו ברצון זה גלתה לו מה שדעתה לעשות למחר וליומא אחרא ביום שני של המשטה שגללה לו מאיזה משפחה היא ואו תעשה שלא כדת ויהי' רצון ממש כיון דהוי שיהא מחמת הצלת נפשות רק עבור העתיד וחשש בעלמא ולכך תהי' נאסרת על מרדכי אבל אה"כ כשהגיעה לבית הצלמים כשנסתלקה שכניה זה הי' ביום א' להליכתה ואו לא הי' דעתה לגלות לו עכשיו רק למחר וא"כ כעת הי' אונס ממש דאף שהולכת אליו מ"מ באונס הוא עבור הצלת נפשות והוי אונס ממש ומה שעתידיה לעשות למחר אין ראוי לענשה היום כיון דלרעה אין הקב"ה דן את האדם רק כפי שעמו. ויובן בזה מ"ש המפור' מ"ש שמא אתה דן על השונג כמזיד ואונס כרצון ותרת' למ"ל ולפמ"ש א"ש דהיא היתה מסופקת אם מותר לזנות עבור הצלת נפשות ולכך טענה מ"מ דמתחלה סברה דמה שהיא הולכת אליו הוי באונס משום הצלת נפשות ומותר לזנות כה"ג ושענה מ"מ דאם אין הקב"ה דן אונס כרצון א"כ למה נענשה הרי הולכת משום הצלת נפשות ובע"כ שאסור לזנות עבור הצלת נפשות א"כ עכ"פ שוגגת הי' שהרי תחלה ס"ל שמותר ובע"כ מוכח דהקב"ה דן שונג כמזיד ונענשה עבור שונג ואח"כ שאין הקב"ה דן שונג כמזיד יהי' מוכח שדן אונס כרצון ולכך אף שהיא הולכת באונס באמת גדונית כרצון ולכך טענה מ"מ או דאתה דן על השונג כמזיד או על האונס כרצון ועכ"פ מן הש"ס הג"ל לפי דרכנו יהי' מוכח דלא כדעת המהרי"ק רק אדרבא זה הוי אונס ממש רק מה שגלתה אח"כ משפחה

משפחה עבור לתקן החשש להבא בזה נאסרה על מרדכי וא"ש :

ס' ל"ו. שא' יימדנו רבינו בבהור אחד שברח מרוסיה כבן ט' שנים ולא היה יודע אם הוא כהן או לוי או ישראל ופעם אחת בשמחת תורה כשכבר היה בן ט"ו הוחזק א"ע במנין אחד לכהן היינו שקנה במעות כהן ומאו והלאה לא עלה לתורה בפה כי היה בעיירות אחרות ומשום הא היה מוחזק בעירנו לכהן וכמו שנה שידך א"ע עם זונה שנבעלה לעצום ואמר שאינו כהן והביא ע"א שהעיד בתורת עדות איך ששא' ברוסיה לכהן אנשים שהכירו את אביו ואמרו בבירור שהוא לא היה כהן רק לוי גם ששא' את אמו ואמרה ג"כ שהוא לוי ועוד ע"א העיד לפנינו ששבע מאמו ג"כ שאביו לא היה כהן רק לוי והוא לא הוחזק א"ע לכהן רק בש"ת הנ"ל ולא נשא כפיו מעולם : תשובה. הנה לדון בכאן אם שידך שוא' נפשי' חד"א במקום עדים אינו ענין לכאן כיון דכאן לא הכירו את אביו רק הוא עד מפי עד ומפי אמו זה אין להם דין עדים ובפרט מה ששמעו מאמו ואם היתה לפנינו לא היתה נאמנת נגדו מיהו מטעם אחר נראה דלא שידך לומר בזה שוא' נפשי' חד"א חרא דהאמתלא שלו הוי טובה כיון שברח בהיותו קטן לא ידע מהותו וסבר שהוא כהן והיה לו הלוי לכהן גם בלא זה אם יאמר ששיקר כדי לעשות כבוד לתורה לעלות ראשון בש"ת נמי הוי אמתלא טובה שהרי דביתהו דשמואל שיקרה לפנינו מחמת חולשתה והיה בזה והרי מבואר במג"א בסי' קל"ה בשם מהרי"ק דאפי' ביש כהן כופין אותו לצאת מכה מנהג וכבוד התורה א"כ הינן בשביל כבוד התורה י"ל ששיקר כדי לעלות לתורה ולומר דזה הוי מעשה זה שעלה לכהן ובמעשה לא מהני אמתלא ו"א דזה אינו מעשה המוכיח דהרי בליכא כהן קורא ישראל א"כ אין המעשה מוכיח שהוא כהן גם י"ל דשוא' נפשי' חד"א אף אם מהני אף במקום עדים י"ל היינו רק אם בשעת מעשה אינו ניכר כחשו על פניו ובשעת מעשה הוי אפשר לומר שהוא אמת או אף דאח"כ נודע שהוא שקר כבר נעשה כחד"א אבל היכא דבשעת אמירתו היה ניכר שהוא משקר או לא חל האמירה בתחלה כלל ולא נעשה איסור כעולם י"ל בזה לא שידך

שוי' נפשי' חד"א וכאן כיון דלא נשא כפיו מעולם והרי זה הוי בעשה מה"ת וגם היה סוכות באותו פעם ולא נשא כפיו ואיך עבר בעשה דכה תברכו ולכך בעי"כ החזיק עצמו שאינו כהן א"כ הוי חזקה להיפוך וחזקה ראשונה הוי דלא עבר על איסור תורה ומה שהחזיק עצמו לכהן הוי רק במילי דרבנן ומתקנתא דרבנן וי"ל דלא משמע ל"י לאיסורא בזה, ועוד אודיע לו אם לא ראו בו סימני גדלות כיון דה"י רק בן ט"ו שנה י"ל דה"י קטן ובקטן לא שידך לומר שוא' נפשי' חד"א וחזקה דרבא הוי רק לחומרא ויש לצרף זה ג"כ לפנינו ואם אינו ענין לדון זה כי אפשר ראו בו סימני גדלות אולי יהי' נצרך לו במק"א ויש לצרף בזה עוד דעת הרש"ם דכהנים בזה"ו אין להם דין כהנים כרוכים הוי רק כספקא בעלמא וכדאי הני היתרי' לסמוך עליהם גם בחבורינו כתבנו דהיכא דאמר רק על ספק לא שידך שוא' נפשי' חד"א ובק"ס שלי החזקנו זה בטעמים לכך מכל ה"ל' אני מסכים לדברי ר"מ שאין לו דין כהן ומותר ליקח האשה הזונה : ס' ל"ז. שא' באיש אחד שנשע מעירו לעלר אחרת והוא ג"כ נשא שם אשה ויצא הקול' בכאן שאשה הזאת היתה מאותם אשר זנתה בעודה בתולה והיתה מעוברת ונסעה ממקומה לעיר הנ"ל ואח"כ נפלה קטטה בין הזוג ובאו לפני ב"ד ואמרה לפניהם שהאמת היא כך שהיא מק"א. א. רק שהיא היתה משרתת בכפר אחד סמוך ל'ק' א. רק שאמרה שזינתה עם בעה"ב שלה וממנו היתה מעוברת וכו'. והנה מדין מעוברת חברו או מינקת לא דיבר ר"מ כלל בודאי כבר ילדה ומת הילד וכדומה בענין שא"צ לדבר בזה והנה בדין איסור לכהונה כבר ראה גם ר"מ בסי' וי"ו דבדיעבד שכבר נשאת לכ"ע לא תנא אפי' ברוב פסולין אם אומרת ברי' שלכשר נבעלת. ומה שחשש ר"מ לדברי הסמ"ג הובא בב"ש סי' וי"ו ס"ק י"ט במופקרת לזנות הנה אשה זו אינה בחזקת מופקרת ואף דאין אשה מתעברת מביאה ראשונה מ"מ מה ראי' מזה לעשותה מופקרת אטו מאיש אחד אינו אפשר שיבעל וישנה ויותר מסתבר לתלות בזה שכבר התחיל עמה מלומר דזנתה עם אחר ג"כ ואף אם יש קול' בקה' שהיתה מופקרת מ"מ הוי קלא דבתר נשואין ולזה לא חיישין

והיא אומרת ברי לי אם זה נחשב דיעבד כיון דנשאת או כיון דהדין הוא שהי' מחויב לנרשה מכה מעוברת או מניקה א"כ נהי דברת ע"כ דיעבד לא הוי ובעינן תרי רובא או חד רובא לכל חד כדאיה ל' :

ג בזה נסתפקי אם מת בעלה הבהן אם מותרת לכהן אחר אף דהוי רוב פסולין כיון דהותרה הוררה או נימא דלכהן אחר הוי לכתחלה ואסורה בלי רוב או תרי רובא והנה בדין האומרת לבעלי נאנכתי אף שאינה נאמנת כי ע"כ מ"מ כתב הרמב"ם דאח"כ אסורה לכהן וא"כ אם נימא דגם בזה הדין כן או כאן שאני וצ"ע בכל זה ואיפ' לעיני יותר :

ד מ' ש"א באשה משרתת שהלכה להמיר וישבה בבית הכומר ב' שבועות והיתה הולכת לבית הצלמים ואח"כ חזרה בה וברחה אם מותרת לבעלה. לדעתי ודאי אסורה לבעלה כיון שהיתה ב' שבועות ודאי זינתה ועיין מג"א ס' קכ"ח בשם המרדכי דמסתמא זינתה ואין חילוק בין אם כבר נכרה או לא כיון דכבר היתה ב' שבועות ורוב נכרים פרוצים בעריות ועיין בא"ש ס' ז' ס"ק ל"ב דדוקא בנתייחדה זמן מועט מותרת אבל בנתייחדה זמן מה אסורה וזה דומה לטוטה דאסורה לבעלה מכה דהוי רגל"ד מכה בזה דהוי רגל"ד יותר מטוטה דזינתה וגם כיון דחשודה על ההמרה ולאכול טרפות דהוי חמור בעיני ה' ובעיני העולם חשודה נמי על גדה ואין לה נאמנות על גדה כיון דעדיין לא חזרה בתשובה ולכן אסורה לבעלה בודאי :

ה מ"א. ע"ד אשר שאל על השיעו ס' ז' סעיף י"ח דכהן שנשא אשה גרושה מעוברת בין ממנו בין מאחר הולד כשר שלא בא מטיפת עברה והוא מדברי הרמב"ם והוציא כן מן הש"ס ועי' הקשה מ"ש הרמב"ם בהל' איסורי מוכח דבהיתה הבהמה מעוברת ונרבעת הולד אסור למומח ואם נרבעת ואח"כ נתעברה הולד כשר ולמה ישתנו הדינים זה מזה, הנה אפרש לו כוננת הדברים הנה מה דשם אם נתעברה אח"כ שנרבעת הולד כשר זה פשיטא דל"ק"מ דשם ה"י היצירה בהיתה דאח"כ בא עלי' בהמה כמותה אם כן אין הולד יצירתו בעברה מטא"כ ככהן שבא על גרושה הוי יצירתו בעברה

חיישינן כידוע ולמאורח י"ל עוד עמ"ש האחרונים בשם תשובת מהרש"ם דכהני בזה"י הוי רק כהני ספק א"כ י"ל דהוי ס"ס שמא אינה סופקרת ואח"כ סופקרת שבא הוא אינו כהן מיהו י"ל דזה הוי ס"ס דשני גופין אך י"ל ס"ס אחר דלכא אינו כהן ואח"כ כהן דלמא דלא כדעת הכמ"ג רק מופקרת נמי מותר לכהן באומרת ברי לי גם אף אם אינו ס"ס עכ"ס צד קולא הוי להקל בזה לסמוך על דבורה שלה לכשר נבעלתי ומותרת לישב עם בעלה :

ו ל"ג. התשובה הקודמת. נתחדש לי ספק אחד בנדון כזה

הן אמת דבמעשה זו ממש אין נימ' שיהן דכבר נשאת אבל נימ' לעלמא כיצא בזה שהיא היתה מטקום אחר וכעת היא בק' ט. ואומרת שזנתה מכבר בכפר אם ה' ט. רוב כשרים או תרי רובי הסבורים כן והכמר ה' רוב פסולין אם נימא כיון דאומרת דזינתה ה' בכפר דהוי רוב פסולין אסורה לכהן או נימא להיפוך דממ"נ אם נאמין לה שהי' בכפר א"כ יש לה כגו דהיתה אומרת שזינתה בכאן וא"כ נאמנת שהי' לכשר או נימא בכאן נמצא כהן ה' ואם יש כאן תרי רובא או חד רוב לכל חד כדאית ל' מותרת ובאם לאו אסורה או להיפוך אם במקום שאומרת שזינתה הוי רוב כשרים או תרי רובא ובמקום שהיא עכשו הוי רוב פסולין אם נאמין לה שזינתה שם במקום שאומרת והוי תרי רובא או חד רובא ומותרת או נימא שמשקרת וכאן נמצא כהן ה' והוי רוב פסולין ואסורה.

והנה בחקירה הראשונה ודאי דבורה מכה מט"נ אם בתר כנכ"ה מותרת ואם בתר דבורה מותרת מכה מגו אבל בחקירה השני' אם במקום שאומרת הוי רובא ובמקום שהיא הוי רוב פסולין אם נסמוך על דבורה או נימא כנכ"ה ואסורה ומלשון הש"ס פ"ק דכתובות (דס"ו) דאמר בקרונות של צפורי הוי מעשה ולא אמר שאמרה שנבעלה בקרונות של צפורי מוכח דאף דבקרונות ה' תרי רובא והיא אומרת ששם נבעלה אם היא עכשו בעיר שאין שם תרי רובא אינה נאמנת ואורה :

ע"ד נסתפקתי דנהי דבדיעבד מהני ברי דידה אם נשא מעוברת חברו או מינקת חברו דהדין דיוצא בנט רק שברח דאו קיי"ל דאח"כ לא יוציא אם כה"ג שהיתה זונה ורוב פסולין

רק מכת מול גורם י"ל רשות משנה מיהו בשאר קטלנית דהחזקה לגי אנשים או עכ"פ לבי אנשים איכ החזקה לכל רשות דהרי היתה ברשות ב' או ג' והחזקה לכל אבל לשי' ביבמה דכתיב והי' הכבוד אשר תלד יקום ע"ש אחיו המה ואמרינן ביבמות דיבמה הוי קנין כספו דאחיו ואיכ נחשב כחד רשות וכתובתה על נכטי בעלה הראשון ולכך י"ל דאין לה דין קטלנית לאחירים דאם הכנוס לרשות אחרים י"ל רשות משנה היכא דל"ש מעיין גורם רק מול גורם. ויובן בזה מ"ש בל' וישב שבי אלמנה בית אביך עד יגדל שלה בני כי אמר פן יבוח גם הוא כאחיו ותמהו הכל דמה זה ג"ט על מ"ש עד יגדל שלה בני ועוד יל"ד מ"ש שבי אלמנה מי לא ידע זה והוי די לומר שבי בית אביך וגם שבי בית אביך מיותר מה איכפת לי אם תשב בביתו עד יגדל שלה לכך ג"ל דדינא קאמר כיון דבקטלנית היכא דנתייבמה ומת לא שייך בה דין קטלנית לאחר דרשות משנה אך זה לאחר אבל ליבם שלישי ודאי דהוי לה דין קטלנית דהרי עדיין יהי' ע"ש בעלה הראשון והרי החזקה לאותו רשות והנה בתמר לא הי' שייך מעיין גורם כי הי' ידוע דמתמת חטאם מתו רק מול גורם שייך לומר אף בזה כי המול מורה על החטא איכ כמשחז"ל בשבת דמאן דאתיליד וכו' הוי גנבא איכ מוכח דאף דהבחירה חפשיית מ"מ המול מכריח ומסייע לחטוא וכמו כן י"ל בתמר דהמול שלה הי' המסייע שהם יחטאו וימותו ואיכ כיון דהמול גורם י"ל דרשות משנה אך הרי אם הנשא ל שלה יהי' נמי יבום איכ הוי לאותו רשות אך אמר לפעמים מצינו דיש חילוק רשויות נמי במקומות וכמ"ש קצת פוסקים בהו"מ רכ"ד לענין כנ"ה דיש דעות דבמקום תלוי הדבר ולא ברשות האדם ולכך אמר יהודה אפרש שישנה מביתו לבית אבי' ויהי' נמי רשות משנה אך הרי אמרי' היכא דשם בעליו עליו ל"ש רשות משנה ואיכ כאן נמי יהי' שם בעלה עליו לכך אמר דבזה יהי' לה שם חדש דשבי אלמנה ויהי' לה שם חדש ותהי' בית אבי' ויהי' רשות משנה ולא ימות שלה אך הרי באסת זיקה ככנוסה והוי עכ"פ כמו ארוסה וכבר כתבו הפוסקים דזיקה הוי טפי כנוסה מארוסה וכן מוכח בר"ש הכוזב

בעברה ולכן הולד חלל ובאמת ישראל שנשא חללה נמי הולד כשר כיון דיצירתו בעברה והולד הולך אחר הזכר ולהיוסף נמי מה דהיתה מעוברת אין הולד חלל ובגרבעת אסור גם הולד גם זה אי"ש דבגרבעת דאסרה התורה כל הבהמה להקרבנה לכן גם הולד אסור דאמרינן היא וולדה נרבעו דהולד נחשב כאבר מאברי' וכמו דבגרבעת כולה אסורה למזבח לכן נאסר גם הולד דהוי כאבר מאברי' אבל באשה לא שייך לומר דהולד הוי כאבר מאברי' דהרי לא אסרה התורה רק הביאה לכהן על חללה או גרושה ואין האיטור חל רק על הביאה לא על כל גופה ומה בכך דהולד הוי כאבר מאברי' מ"מ אין ביאתו על הולד נחשב כבא על אמה לכן לא שייך לומר בזה דעובר ירך אמו וכעין זה כתב הט"ז בירד סי' פ"א לענין טרפה דהולד מותר עיי"ש כן ה"נ בזה ו"ס :

סי' מ"ב. נסתפקתי באשה שמת בעלה בלי ז"א ונתייבמה ועדיין
לא בא עלי' היבם ומת גם הוא או אף קודם שנתייבמה כיון דהי' יבם אחד וזיקה בכנוסה עכ"פ דימא לארוסה ועדיפא מארוסה כדמוכח בפוסקים דזוקקה לו טפי מארוסה וכדמוכח בש"ס פ' הכותב ובביבמות גבי נ"מ לשומרת יבם ועכ"פ לא גרועה מארוסה וכן להיפוך אם נתארסה ומת הארוס ונתייבמה ומת גם הוא אם שייך בזה דין קטלנית להפוסקים מכח מול גורם. ומה שהביאני לספק זה הוא מ"ש בב"ק (ד"מ ע"ב) דר"פ מסיק דרשות משנה רק רישא הי"ט דכל מקום שהולך שם בעליו עליו ואיכ מוכח דאף דהחזק ג"פ מ"מ ע"י רשות אחר יצא מחזקתו דרשות משנה ובע"כ אין הטעם מכח דע"ל דאיט אחר ישמרנו יותר כי הרי אדרבא למועד דמי בשמירה פחותה ועוד דאם בזה תליא דמה בכך דכ"מ שהולך שם בעליו עליו מ"מ הרי אפשר שהשני ישמרנו יותר ויותר בע"כ אין הטעם בזה רק דגוה"כ הוא דחזקה לא מהני רק לאותו רשות ולא לרשות אחר ואיכ בקטלנית נמי ראוי לומר כן דהן אמת למ"ד מעיין גורם אין ראוי' ממועד דהתם ודאי מול גורם להיות נגחן ולכך י"ל רשות משנה אבל באשה אם מעיין גורם לא שייך רשות משנה אך להטעם דמול גורם ובפרט בארוסה דהוי

מילה אחיות מוחזקות והוי נמי כתרי זימני ואפשר לחלק בין אחיות דהוי קרובים ממש וכבשר אחד נחשבו משא"כ בשאר משפחה דאין להם קרבות כ"כ כמו אחיות לכך בעינן ג' זימני ורר"מ כתב דהיש"ש יבמות מתרין קושיא זו ורר"מ שפיר מחלק בזה כיון דאין כל המשפחה כן ויש אנשים במשפחה דהם בריאים ולדעתה בלא"ה לק"מ דבמשפחה ליכא סכנת נפשות דהרי הם רק נכפין או מצורעין אבל אינם מתים ממש אבל במילה דהוי סכנת נפשות לכך די בבי' זימני אבל בנכפין או מצורעין דאינו רק חולי לכך בעינן ג' זימני וזה החילוק ותר נכון דלכל החילוקים קשה מלשון הש"ס דקאמר השתא דאמרת אחיות מוחזקות לא ישא אדם ממשפחת נכפין ולכל החילוקים קשה מה ראי מאחיות לשאר משפחה אך לפמ"ש א"ש דוראי לענין גוף החזקה שוין הם אחיות כמו שאר משפחה ושוין הם להחזקת ריעותא רק דהריעותא גופה אינו שוה ולכך דינו כמו בעלמא דהיכא דהוי סכנה קיי"ל כרבי והיכא דאין בו סכנה קיי"ל כשרב"ג וה"נ בזה וא"ש. ובפרט דנ"ל דחולי הריאה הוי כנפל ומת דבשלמא שאר חולאת אף דלפי ראות עינינו הוי חולאת שניגב מ"מ יתכן דחולי אחת מביא השני וכדמוכח בש"ס גבי ניתק מחולי לחולי דאומדין אותו וכו' אי"כ מוכח דגם בשני חולאת יתכן שאחד גורם להשני ולכך ה"ג יתכן שהמעין גורם לחולאת זה ושניהם הוי חולאת אחת ובסכנת נפשות אין הולכין בתר אומדנא רק להקל בסכנה ולא היכי דנמשך מזה חומרא אבל בחולי הריאה זה ידוע דאין לו ענין לשאר חולאת כלל ובזה ודאי הוי כמו נפל ומת ואין לתלות במעין גורם לחולאת שונים ויש לסמוך ע"ד הרמ"א בזה בצירוף הטעם הראשון ומה גם דהראשון הוי בחולי הריאה דאם ה' השני אז הוי סברא לומר כיון דהראשון מת שלא בחולאת משפחה והוי סברא לתלות בה במעין או מול לכך אף אם השני מת בחולאת הריאה ובמשפחה י"ל תולין הקלקלה במקולקל ותלינן יותר בה כיון דכבר מת בעלה הראשון אבל אם הראשון מת בחולי הריאה ושגם אחותו מתה כן אי"כ הוי כלא התחיל בהאשה קלקל כלל לכך יש להקל יותר לזה הגני מצטרף עמו להתירה:

שא

הכותב גבי ידו כידה ג"מ לשומרת יבם וביבמות מוכח דשומרת יבם הוי טפי ידו כידה מארוסה ומכ"ש דשוה לארוסה ואם בארוסה שייך קטלנית אי"כ הה"נ בזקוקה ליבם ואי"כ הרי כבר נפלה ליבום לפני שלה בעודה בבית יהודה וכבר נולד ריעותא כשהיא בבית יהודה ומה מהני מה שתלך אח"כ לבית אבי' לכך אמר דתמתין עד שיגדל שלה ויאמר דבקנן לא שייך יבום אי"כ לא נחשבה ככנוסה בקטנותו ולא הוי נולד ריעותא בבית יהודה ומה"ש מבואר באה"ע סי' קס"ב דאין לה מזונות בקטנותו ולכך אמר שבי אלמנה בית אבי' עד יגדל שלה בני ואו יצא מחשש פן ימות גם הוא כאחיו ויהי' רשות משנה ולדינא עדיין צ"ע בזה:

סי' מ"ג. שא"ל מהרב מ"ה מאיר הורוויץ אב"ד דזיקוב באשה אחת אשר שני בעלי' שלי"ח בימי הבחורות ועתה שואלת אם יש איזה צד היתר להוציאה מדין קטלנית לאשר שבעלה הראשון מת על חולי לונגענפעליר ר"ל וגם אחות בעלה מתה על זה אי"כ יש לתלות אשר משפחתו גורם לזה ולא היא הגורמת וכו': תשובה. הגני מסכים עמו לדינא ואוסף גוף דנ"ל דוודאי אם היתה היא מוחזקת בקטלנית ג' זימני ובמשפחה הוי רק ב' זימני היינו תולין יותר בה במשפחה כיון דחזקה דידה הוי יותר וקיי"ל תולין במצוי בין להקל בין להחמיר ותולין הקלקלה במקולקל אך כיון דהחזיקה היא נמי רק תרי זימני ובמשפחה נמי הוי תרי זימני אי"כ מה חזית דנתלה בה מכה תרי זימני נתלה במשפחה דהוי נמי תרי זימני והרי מוכח ביבמות דמ"ד תולין באחיות ובמשפחות ג"כ ואי"כ נתלה בהם והוי דינם שוה דבמשפחה תרי זימני ובה תרי זימני לכך כיון דשקולין מוקמינן לה בחזקת היתר שמתרת היא להנשא ובפרט דאם נתלה במשפחה הוי כולו בחולי אחת וזהו חזקה יותר אלימתא אבל אם נתלה בה לא הוי חזקה אלימתא דהרי הוי כל אחד מחולי אחת ומה דהרגישו הראשונים הובא בחלקת מחוקק סי' ב' דלמה קיי"ל כרבי דבתרי זימני הוי חזקה ובמשפחות שם מבואר בש"ס (דף ס"ד) ובש"ע סי' ב' סעיף ד' דבעינן ג' זימני והרמ"ה שם כתב בשם הנ"י דמשפחה שאני ובאמת תמוה דהרי מפורש בש"ס דגבי

כפי' מיד. שא' בענין קטלנית הנה לדעתי יאמר לכתב טוב כי הנה דברי הנוביק חאה"צ סי' ט' שכתב שם שאינו מורה בזה היתר נראה לצרף בזה דבעובדא דידי' היתה קטלנית בג"מ מללא וזכר זה למעלה שהי' רק ב"מ וכמש"ל בע"כ דשם הוי ג"מ דלכ"ע יש לה דין קטלנית לכך לא רצה לסמוך על סברתו כיון דיש עוד ריעותא דדלמא קיי"ל כמ"ד מעיין גורם והרי בש"ע הוי ב' דעות בזה אבל בנדון דידי' דהי' רק ב"מ והרי קיי"ל כרשב"ג דבג' זימני הוי חזקה ולא בב' רק בקטלנית חיישינן לחומרא לדעת רבי דלמא אין ספקא וא"כ הוי כאן ספקא טובא וק"ל רק לה עוד דין קטלנית כלל ואם יש לה דין קטלנית דלמא קיי"ל כמ"ד מזל גורם ובמחפרנסת במערי' לא שייך זה לכך בודאי יש להקל בזה. עוד יש לצרף בנדון דידי' מה שעיקר כוונתו לש"ש להיות בידו לשקוד עה"ת ובנדאי שומר מצוה לא ידע דבר רע וכמש"ל הנ"ב סי' יו"ד ואם ביבמה הוי כן דהוי רק מצוה מכ"ש תורה דעדיפי ואגוני מנני כמ"ש בסוטה פ"ג אפי' בלא עסיק בה ומ"ש הנ"ב בביאור פסוקי תמר לא הי' צריך להאריך דיש לפרש בפשיטות כיון דקטן אינו בר מצוה הוא ומכ"ש דאינו בר כונה לכיון לשם מצוה לכך נהי דיבום מהני אפי' בקטן מכה דקיי"ל כרבנן דיבמה יבא עלי' מי"מ אפי' נתכוין לשם זנות מי"מ מצוה לא הוי רק במתכוין לשם מצוה ובפרט דקיי"ל כמ"ד מצ"כ לכך אמר יהודה שבי וכו' עד יגדל שלה בני כי אז יהי' בר מצוה ויכוין לשם מצוה ולא יהי' לו אחריות סכנה אבל בקטנותו אינו בר מצוה וגם לא בר כונה לכך אמר פן ימות גם הוא כאחיו. והנה לרבנן דסי"ל בגי' זימני הוי חזקה יהי' ראי' מהך קרא יהודה כהנ"ב דבמחפרנסת לעצמה ליכא חשש קטלנית דאל"כ איך אמר יהודה פן ימות גם הוא כאחיו הרי לא הוי כאן חזקה רק ב"מ ויובן נמי מ"ש שבי אלמנה בית אביך דהוא למותר והי' די לומר שבי אלמנה עד יגדל שלה בני ומה קמ"ל במאמר בית אביך אך דינא קמ"ל דהנה אלמנה נוזת מנכסי יתומים והיבמה מנכסי יבם אך זה אם יושבת בבית היורשים אך ארצונה לייך לבית אבי' מבואר

בסי' צ"ה ובש"ס דאי"צ לתת לה מונונת רק כפי ברכת הבית ולפ"ו יהודא לא חשש על סכנת בנו כי הי' רק ב"מ כי ידע דבעונם מלו ולא על ידה רק קמ"ל דנתן לה עצמה וחשש על טובתה ואמר אם תנשא מיד לו אולי ימות גם הוא כאחיו בחטאו והעולם לא ידעו ויחזיקו אותה בקטלנית ולא ירצה שום אדם עוד לישאנה ואם תשב בביתו יגיע לה מונונת מהם ויהי' לה דין קטלנית לכך אמר לה עצמה טובה שבי אלמנה בית אביך דוקא ואז לא יגיע לה מונונת רק כפי ברכת הבית והרי בסי"ל עצמה הצטרך יותר כידוע וחצטרך להיות פוסקת בעצמה במרי"מ לפרנס עצמה ואם יראו שהיא מתפרנסת לבד בלי הבעל או אם ימות אח"כ גם הוא לא יתנו לה דין קטלנית ולכך קמ"ל דיהודא נתן לה עצמה לטובתה שבי וכו' פן ימות גם הוא כאחיו ויתנו לה דין קטלנית אך אם תשבי בית אביך ימים מספר ויראו שבלי בעל מתפרנסת לא יהי' לה דין קטלנית ועכ"פ צריך דיוח זמן וקבע לה זמן עד יגדל שלה. וראיתי בת"ש גא"י חאה"צ סי' י"ח חולק על הנ"ב ואין דבריו מוכרחין. מה שהביא ראי' ממילה כבר ראה בעצמו דהתם שאני כיון דכבר מתו ע"י המילה ולא הגינה המצוה עליהם ועוד דהתם המצוה עושה האב אבל הקטן אינו בר מצוה ועיקר הסכנה הוי להקטן ולכך לא מהני בזה המצוה ואף דהוי צער גם לאביו י"ל בהדי הוצא לקי כרבא ובה לא מהני דבר מצוה אם עיקר המסוכן אין לו מה להגן. ומה שהביא ראי' מסוטה ד"ה אין ראי' דיי"ל התם או"ל למ"ד מצות חליצה קודמת גם הרי מבואר בפ"ג דסוטה דמצוה אגוני כגני מן הפורעניות אצולי לא מצלי מן החטא אי"כ בשלמא הנ"ב מייירי ביש סכנת מות לבד בזה מהני המצוה להגן אבל התם הוי החשש שתכנס חטאים לביתו ותהי"א אותם בזה לא מהני המצוה להגן. העולה מזה דדברי הנ"ב נכונים דבמצוה ליכא חשש קטלנית וכיון שר"מ מכיון לשם מצוה ובפרט ללמוד תורה דעדיף וי"ל אף הגא"י מודה בזה וגם הוי היתר ראשון של הנ"ב מכה דמפרנסת עצמה בהצטרף כולם יחד ומה גם דהוי רק ב"מ לכך מכל הלין טעמי אין בזה חשש אחריות כלל ולא יהי' עליו שום פחד ומורא לא יצלה על ראשו יבטח בשם ה' ישען באלהיו: